

KIJKSLUITER

maakt de bijsluiter begrijpelijk

Komt je uitleg wel goed over? Weet een patiënt thuis nog hoe een middel gebruikt moet worden? Hoe komen laaggeletterden thuis aan de informatie? Kijksluiter, een 'digitale videotheek', kan hierbij helpen. In ruim 1200 animatievideo's worden de essenties van officiële bijsluiters uitgelegd in begrijpelijke spreektaal.

Uitgiftegesprekken zijn heel belangrijk voor goed gebruik van een geneesmiddel en dus voor een goed effect. Maar het gebeurt regelmatig dat de uitleg niet goed lukt of overkomt. Bijvoorbeeld omdat de patiënt zegt geen tijd te hebben of de uitleg simpelweg weigert. En denk eens aan laaggeletterde of anderstalige patiënten: zij luisteren vaak welwillend, maar zijn snel na de uitleg alweer vergeten

of ze nu eenmaal drie tabletten moeten nemen of driemaal één. En moet het nou juist wel of juist niet bij de maaltijd...

Ook zijn er mantelzorgers die medicatie ophalen. Komt de uitleg via hen wel correct bij de patiënt? Of als de medicijnen worden bezorgd en je uitleg moet geven via de telefoon; dan is het lastig controleren of de patiënt begrijpend knikt...

Niet verrassend dus dat 50% van de geneesmiddelgebruikers aangeeft dat de uitgifte-informatie onvoldoende is. Ook apothekers en apothekersassistenten zelf zijn niet tevreden over de informatie die ze kunnen geven.¹

Slechts 41% van de apothekers en 31% van de apothekers-assistenten is tevreden over de voorlichting die ze kunnen geven

Bijsluiter: moeilijk te begrijpen

Als de uitleg niet goed blijft hangen, zou de patiënt thuis de bijsluiter of de VI (voorlichtingsinstructie)-folder kunnen raadplegen. Maar je weet hoe het zit met bijsluiters: ze moeten begrijpelijk en leesbaar zijn, maar ze moeten ook compleet zijn, voldoen aan internationale wet- en regelgeving en er staat ook allerlei informatie in om de aansprakelijkheid van de producent te beperken. Dat alles komt de begrijpelijkheid en leesbaarheid niet ten goede. Uit onderzoek naar het begrip van bijsluiters blijkt dat slechts 20-30% van de deelnemers vragen over de bijsluiter goed kan beantwoorden.² Met het preferentiebeleid bestaat bovendien de kans dat de patiënt elke keer een andere bijsluiter krijgt, wat de verwarring vergroot.

Een mooie oplossing: Kijksluiter

Dit was voor het bedrijf Zorganimaties aanleiding om Kijksluiter te ontwikkelen. Ze willen daarmee de geneesmiddelenvoorlichting door de apotheek ondersteunen, en vooral laagdrempelig en begrijpelijk maken. Afke de Jong, directeur van Zorganimaties legt uit: "Kijksluiter is een digitale videotheek van ruim 1200 animatievideo's, waarin de essenties van officiële bijsluiters in begrijpelijke spreektaal worden uitgelegd. Inhoudelijk volledig gebaseerd op de bijsluiter, maar niet ter vervanging hiervan. En consistent met de informatie op www.apotheek.nl."

De filmpjes gaan alleen over de onderwerpen die voor gebruikers het meest relevant zijn:

- waarvoor wordt het geneesmiddel gebruikt;
- wat doet het middel;
- wat kan de gebruiker verwachten;
- waarop moet men letten of wanneer moet men extra voorzichtig zijn.

De Jong: "Dit alles gepersonaliseerd op het geslacht en de leeftijd van de betreffende patiënt en de indicatie waarvoor het geneesmiddel is voorgeschreven (indien bekend bij de gebruiker). En altijd actueel en aangepast met de laatste informatie."

Video's zijn een optimale manier om informatie aan te bieden, want met kijken én luisteren onthoud je het meest (zie het tabelletje). Dat geldt vooral voor gebruikers met beperkte gezondheidsvaardigheden.

Ook in andere talen

Vanaf medio september zijn de ruim 1200 video's van Kijksluiter beschikbaar in het Nederlands, voor 95% van alle geneesmiddelen die heden ten dage voor de eerste keer in de apotheek worden uitgegeven. Eind 2016 zal Kijksluiter ook beschikbaar zijn in het Engels, Turks en Arabisch; dan zal de videotheek zo'n 5000 video's bevatten.

Hoe gebruik je Kijksluiter?

"De video's kunnen in de apotheek worden bekeken, maar Kijksluiter is primair bedoeld om in de eigen om-

geving, in alle rust te bekijken, zo nodig te herhalen en te delen met familie of verzorgenden", legt De Jong uit. "De patiënt bekijkt Kijksluiter via een website die specifiek is ontwikkeld voor de eigen apotheek van de patiënt. De apotheek kan Kijksluiter dus aanbieden als een eigen service."

Betere therapietrouw

Met Kijksluiter zullen meer geneesmiddelen op de juiste manier worden gebruikt, meent De Jong. "Het resultaat: betere effectiviteit en minder bijwerkingen. Minder patiënten zullen met hun medicijnen stoppen. Dat geeft minder verspilling door ongebruikte geneesmiddelen en minder kosten door de gezondheidsschade die ontstaat doordat patiënten hun medicijnen niet (goed) nemen. En bovenal: gezondere en tevreden patiënten."

Extra service

Kijksluiter biedt meer dan filmpjes. Gebruikers kunnen de apotheek vragen stellen en doorlinken naar aanvullende diensten of informatie van de apotheek, de apotheek heeft de mogelijkheid om patiënttevredenheidsonderzoek te doen.

Goed begrepen

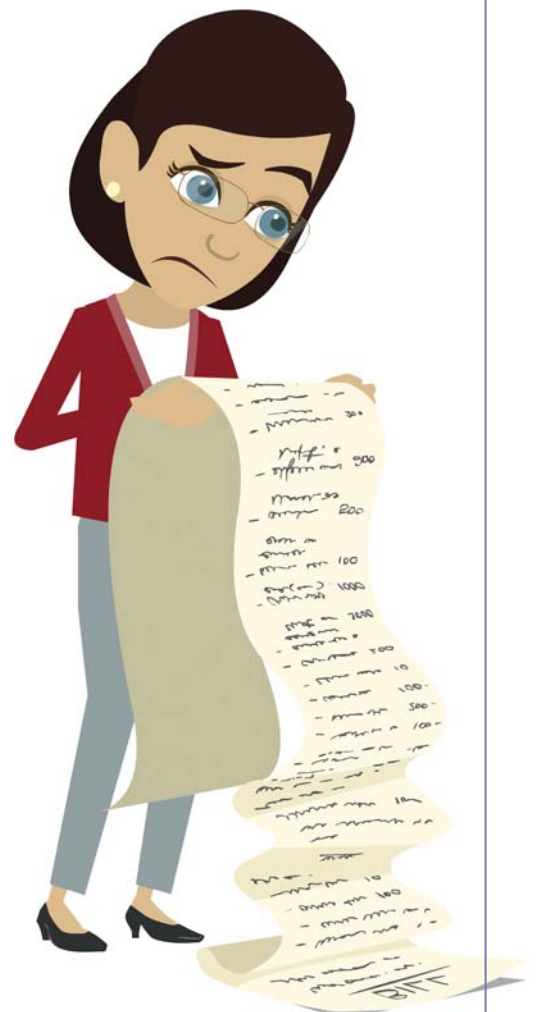
Zorganimaties heeft de waardering van Kijksluiter laten onderzoeken. Gebruikers die Kijksluiter hebben bekeken, vonden de filmpjes heel begrijpelijk: ze gaven gemiddeld een 4,7 op een schaal van 5,0. Apothekers en apothekersassistenten staan positief

tegenover het idee en respectievelijk 60% en 84% van hen zegt Kijksluiter zeker of waarschijnlijk te gaan gebruiken.^{1 <}

Voor meer informatie zie www.zorganimaties.nl/kijksluiter.

Bronnen

1. Marktonderzoek onder 122 apothekers, 62 apothekersassistenten en 145 geneesmiddelgebruikers, uitgevoerd door DOC-panel en HCP-Healthcare Projects, in opdracht van Zorganimaties, juli 2016.
2. Pander Maat, H. Hoe (on)leesbaar zijn geneesmiddelenbijsluiters? Een test van drie veel gebruikte bijsluiters. Onderzoek van de Universiteit Utrecht, Instituut Nederlands, in samenwerking met de Consumentenbond, maart 2008.
3. Chi, M.T.H. et al. How students study and use examples in learning to solve problems. *Cognitive Science* 1989;13:145-182.
4. Sousa, D.A. How the brain learns. Sage Publications Inc, 3rd Revised edition, December 2005.

Hoeveel onthoudt iemand van de gegeven informatie?^{3,4}

• bij lezen:	10%
• bij horen:	20%
• bij zien (beeld):	30%
• bij tegelijk horen en zien (filmpje met geluid):	50%